

DAŇOVÝ MANIFEST 2026

ÚVOD A VÝCHODISKÁ

Slovensko sa ocitlo v najväčšom ekonomickom útlme za celé obdobie svojej existencie. Firmy čelia výpadkom výnosov, narušenej logistike a v dôsledku geopolitických tlakov a protekcionizmu aj paralýze celých dodávateľských reťazcov. Podľa NBS verejné financie zostávajú najväčšou slabinou slovenskej ekonomiky.¹ Napriek pokračujúcej konsolidácii patrí udržateľnosť dlhu medzi najslabšie v EÚ, pričom problémom sú nielen vysoké deficity, ale aj budúce náklady spojené so starnutím populácie a rastom obranných výdavkov.

Slovenské hospodárstvo dnes čelí viacerým zásadným výzvam. Jednou z najdôležitejších je potreba zrýchliť rast produktivity a obnoviť dobiehanie vyspelejších krajín. Kľúčové sú pritom zásadné reformy na zlepšenie podnikateľského prostredia, ktoré zvýšia konkurencieschopnosť slovenských podnikov. Treba rýchlo posilniť lokálnu ekonomiku, zvýšiť atraktivitu Slovenska pre zahraničných investorov (existujúcich aj budúcich), a hlavne radikálne zlepšiť podmienky pre inovácie. Podľa najnovšieho rebríčka European Innovation Scoreboard 2025² sa Slovensko zaradilo medzi najmenej inovačne výkonné krajiny EÚ — spomedzi 27 členských štátov obsadilo 24. miesto, pričom horšie sú na tom už len Rumunsko, Bulharsko a Lotyšsko.

Slovensko potrebuje stabilné a predvídateľné regulačné prostredie, ktoré bude motivovať firmy investovať vlastné zdroje, a zároveň efektívne

využívať dostupné európske fondy, najmä v rámci Plánu obnovy. Bez týchto krokov hrozí, že slovenské podniky stratia schopnosť konkurovať v meniacom sa globálnom prostredí. Dôležité je prijať legislatívne opatrenia najmä v oblasti daňovej politiky, ktoré budú motivovať firmy investovať. Stabilné a predvídateľné prostredie je zároveň potrebné na udržanie špičkových odborníkov a jednotlivcov, ktorí investujú svoje prostriedky na Slovensku a nepresúvajú svoje investície mimo SR, čoho dôsledkom je len ďalší úpadok slovenského hospodárstva.

Upozorňujeme, že zvyšovanie daňového zaťaženia práce a zavádzanie či rozširovanie nových a sektorových daní ako nástroja fiškálnej konsolidácie je pre hospodárstvo škodlivé, znižuje konkurencieschopnosť, dlhodobo znižuje investície a tlmí inovácie. Fiškálne ciele je možné dosiahnuť účinnejšie mixom neutrálnejších daňových opatrení a dôslednou racionalizáciou výdavkov štátu, čím sa podporí rastový potenciál slovenského hospodárstva a ochráni aj sociálny štandard obyvateľov.

Už prijatá konsolidácia sa opiera o súbor daní a odvodov, ktoré síce krátkodobo zvyšujú príjmy, no ich výnos je úzko spätý s cyklickou ziskovosťou dotknutých odvetví. V závislosti od hospodárskeho vývoja preto môže ich príspevok k rozpočtu výrazne kolísať, čo oslabuje fiškálnu predvídateľnosť a v čase poklesu zvyšuje tlak na dodatočné ad hoc zásahy.

Nižšie uvádzame zhrnutie vybraných opatrení, ktoré by priniesli zlepšenie, a z ktorých by biznis vedel dlhodobo čerpať. Cieľom je urýchliť a podnietiť odbornú diskusiu v oblasti daní, aj v súvislosti s potrebným ozdravením verejných financií. Daňová istota a motivačné investičné prostredie sú kľúčom k dlhodobej konkurencieschopnosti Slovenska. Pri všetkých legislatívnych zámeroch je preto žiaduce relevantné opatrenia vopred konzultovať s

odborníkmi zastupujúcimi biznis komunitu na Slovensku. Navrhované opatrenia predstavujú čiastkové prereformné riešenia, ktoré nenahradzujú komplexnú daňovú reformu, môžu však priniesť výrazné a rýchle zlepšenie kvality slovenského podnikateľského prostredia z pohľadu daní.

STRATEGICKÉ A PRORASTOVÉ OPATRENIA

-01-

Zjednodušiť daňový systém (napr. zníženie počtu sadzieb DPH a sadzieb dane z príjmov, eliminácia zavádzania nových daní) uľahčuje podnikateľom plnenie ich povinností a znižuje motiváciu na daňové úniky. Zjednodušené formuláre a elektronizácia procesov môžu tiež znížiť administratívnu záťaž, prispieť k efektívnosti správy daní a vytvoriť priestor pre podnikateľov orientovať svoju energiu a prostriedky na rozvoj podnikania. Zavedenie elektronickej fakturácie za účelom zlepšenia efektivity výberu daní a transparentnosti ekonomiky, čo podporuje férové podnikateľské prostredie a investície. Dátovo podložené výstupy z minulosti ukazujú nárast absolútnej sumy výberu napriek zníženým sadzbám.

-02-

Implementovať odporúčania OECD ohľadne zníženia daňovo-odvodového zaťaženia a zjednodušovania administratívnej záťaže.³

-03-

Vypracovať **stratégiu daňovej politiky** a túto uplatňovať konzistentne nielen počas jedného volebného obdobia za účelom predvídateľnosti.

-04-

Nezavádzať a nerozširovať sektorové dane, pretože narúšajú daňovú neutralitu, zvyšujú neistotu pre podniky a dlhodobo oslabujú investície a hospodársky rast.

-05-

Zrovnoprávnenie, resp. priblíženie zdaňovania podobných foriem ekonomickej činnosti v daňovom a odvodovom zaťažení,

s cieľom eliminovať neodôvodnené daňové výhody a znevýhodnenia, ktoré nemajú ekonomické opodstatnenie a vedú k deformácii podnikateľských rozhodnutí. Ak sú podobné ekonomické činnosti zdaňované rozdielne len kvôli formálnej právnej forme, subjekty sú motivované upravovať svoje štruktúry podnikania primárne z daňových dôvodov namiesto ekonomickej efektívnosti, aby obstáli v konkurenčnom boji. Zrovnoprávnenie vytvára spravodlivejšie konkurenčné prostredie, znižuje motiváciu k agresívnemu daňovému plánovaniu a optimalizácii a prispieva k tomu, aby podnikatelia volili právnu formu na základe skutočných obchodných potrieb. Takýto prístup zvyšuje celkovú efektívnosť ekonomiky a predvídateľnosť podnikateľského prostredia.

-06-

Zníženie počtu výnimiek a ich precíznejšie vymedzenie — právna úprava s množstvom široko a nejasne formulovaných výnimiek dáva priestor na skresľovanie reality s cieľom kvalifikovať sa na výhodnejšie zdanenie.

-07-

Inštitút správy majetku: Zavedenie právneho inštitútu so zodpovedajúcim daňovým režimom, ktorý by riešil nástupníctvo vo firmách a správu majetku (napr. nadácia, trust, zverenecký fond). V súčasnosti z dôvodu neexistencie podobného inštitútu v SR slovenské subjekty využívajú inštitúty v zahraničí, čo má za dôsledok odliv kapitálu zo SR.

-08-

Daňová podpora investícií na úrovni fyzických osôb: Zjednotenie zdaňovania investícií fyzickou osobou — nepodnikateľom, ak dlhodobo investuje alebo sporí, keďže v

súčasnosti sa sadzby líšia, pričom sa pohybujú od 0 % (kótované akcie na burze vrátane ETF) cez 19 % (podielové listy) až po vyššie sadzby pri zahraničných podielových fondoch. Ďalej navrhujeme výhodnejšie zdanenie zisku z predaja obchodných podielov a akcií s časovým testom aj pre fyzické osoby, daňovú podporu anjelských investícií a daňovú podporu reinvestovania kapitálových výnosov fyzických osôb – akcionárov a spoločníkov naspäť do firiem, t. j. odloženie momentu zdanenia do času spotreby akcionárom (fyzickou alebo právnickou osobou).

-09-

Zjednotenie režimu oslobodenia zisku z predaja obchodných podielov: V súčasnosti legislatíva umožňuje oslobodenie len pri predaji obchodných podielov a len pre slovenských investorov pri splnení určitých podmienok. Rozšírenie oslobodenia pri iných, bežne využívaných formách prevodu podielov (napr. rôzne formy podnikových kombinácií) a pre zahraničných investorov z prevodu slovenských podielov podporí reštrukturalizácie, ako aj priame zahraničné investície do slovenských obchodných podielov.

-10-

Daňovo neutrálne podnikové kombinácie (zlúčenia, splynutia, odštiepenia a rozdelenia): Pri týchto transakciách spravidla nedochádza k realizácii reálneho príjmu, napriek tomu sa zdaňuje nerealizovaný príjem v podobe nárastu hodnoty majetku od jeho obstarania. Keďže v kríze budú podnikatelia hľadať úsporné riešenia aj cestou reštrukturalizácie,

resp. zoštrňovania svojich štruktúr, uvedené opatrenie by umožnilo realizovať takéto zmeny bez daňových prekážok. Takáto zmena nebude v zákone o dani z príjmov novinkou — išlo by o návrat k legislatívnemu stavu pred rokom 2018.

-11-

Zisťovanie základu podľa §17 písm. 1 ods. c) **ZDP pomocou tzv. IFRS prevodového mostíka** je u daňovníkov v praxi komplikovaný, aj v nadväznosti na výpočet osobitného odvodu podľa zákona č. 235/2012 Z.z., ktorý sa mnohých z týchto daňovníkov týka. Zrušenie IFRS prevodového mostíka by znížilo administratívnu záťaž daňovníkov zrejme bez negatívneho vplyvu na konečný výber dane.

-12-

Samozdanenie pri dovoze: Zrušenie obmedzenia pre dovozné samozdanenie v podobe podmienky licencie AEO-C alebo licencie AEO-F. Otvorenie tejto možnosti pre každého platiteľa dovážajúceho tovar, podobne ako je to v niektorých okolitých krajinách (napríklad Česko), ktoré Slovensku konkurujú pri štruktúrovaní dovozov z krajín mimo EÚ. Opatrenie by malo viesť k vyššiemu výberu cla a to na základe zvýšenia konkurencieschopnosti v porovnaní s európskymi jurisdikciami, do ktorých dnes výrobcovia a obchodníci dovážajú tovary prednostne, aby sa vyhli nutnosti hradiť slovenskú dovoznú DPH. Opatrenie by malo mať aj ďalšie pozitívne externality, akými sú rozvoj logistických služieb a skladovania.

OPATRENIA NA ZLEPŠENIE PRÁVNEHO PROSTREDIA A PREDVÍDATEĽNOSTI

-13-

Riešenie daňových sporov: Zabezpečenie rýchleho, odborného a nezávislého mechanizmu riešenia daňových sporov. Súčasný systém je zdĺhavý a ťažkopádny, nezriedka trvá 10 – 20 rokov a na konci procesu nemá pre daňovníka ako podnikateľa žiadny reálny význam (prípadne vedie k jeho zániku).

-14-

Skrátenie lehoty na zánik práva vyrubiť daň: V súčasnosti zánik práva vyrubiť daň nastáva po 6/11 rokoch od relevantného zdaňovacieho obdobia (5/10 rokov od konca roka, v ktorom vznikla povinnosť podať daňové priznanie alebo v ktorom bol daňový subjekt povinný daň zaplatiť). Ak však správca dane

pred uplynutím tejto lehoty urobí úkon smerujúci k vyrubeniu a daňovníka vyrozumie, lehota začne plynúť znova a v praxi sa takto predĺži na 11 rokov od predmetného zdaňovacieho obdobia. Táto lehota navyše neplynie počas súdneho konania, čím nezriedkavo dochádza k pokračovaniu konania po viac ako 10 rokoch od relevantného daňového obdobia. Skrátene v súlade s legislatívou okolitých štátov (napr. na 4 – 5 rokov) bez možnosti predlžovania môže výrazne zefektívniť procesné postupy a posilniť právnu istotu daňovníkov.

-15-

Koordinácia daňovej a inej legislatívy: Pri príprave legislatívy s priamym prepojením na daňové predpisy paralelne už v skorých fázach zohľadniť aj úpravu daňovej legislatívy (napr. zákon o premenách obchodných spoločností a družstiev, rekodifikácia Občianskeho zákonníka) — bez koordinácie dochádza k interpretačným rozporom, právnej neistote a k zvýšeniu administratívnej záťaže podnikateľských subjektov.

-16-

Stabilita a predvídateľnosť daňových predpisov: Meniť a upravovať daňové predpisy dostatočne v predstihu pred účinnosťou a len raz ročne — táto úprava prispeje k prehľadnosti a predvídateľnosti daňového prostredia a zabezpečí, že subjekty majú dostatočný čas sa na zmeny pripraviť.

-17-

Príprava opatrení na základe odbornej diskusie a konsenzu: Do procesu tvorby legislatívnych a metodických zmien zapájať odbornú verejnosť, dotknuté subjekty a profesijné komory a združenia. Netransparentné a urýchlené prijímanie nových právnych predpisov bez riadneho legislatívneho procesu znižuje dôveru a ochotu daňových subjektov plniť si svoje povinnosti.

1 <https://nbs.sk/publikacie/strukturalne-vyzvy/strukturalne-vyzvy-2025/>

2 https://research-and-innovation.ec.europa.eu/statistics/performance-indicators/european-innovation-scoreboard_en

3 https://www.oecd.org/en/publications/taxing-wages-2026_3c31664d-en/slovak-republic_ba54edc6-en.html
https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-surveys-slovak-republic-2024_397ca086-en.html

PRÍLOHA: TECHNICKÉ OPATRENIA

RADIKÁLNA DAŇOVÁ PODPORA INOVÁCIÍ A INVESTÍCIÍ

Superodpočet: Rozšírenie možnosti superodpočtu nákladov na výskum a vývoj na externé služby, pokiaľ sú preukázateľne vynaložené na výskum a vývoj. Ide napríklad o servisné náklady na vytvorenie prototypu, prototypové skúšky, náklady na certifikáciu, technickú dokumentáciu, náklady na zvýšenie úrovne kvalifikácie, vzdelania alebo zručností pracovníkov pracujúcich vo vede a výskume, náklady na prenájom špecializovaných softvérov a poplatky za podporu softvérov (tzv. maintenance). Navrhujeme tiež zvýšiť superodpočet späť na pôvodnú úroveň 200 %, ako tomu bolo pred rokom 2022. Zároveň navrhujeme zjednodušiť požiadavky na obsah povinnej dokumentácie a umožniť paušalizáciu časti nákladov.

Superodpisy: Podpora všetkých investícií vedúcich k zvyšovaniu produktivity práce (aj na prechodnú dobu), ďalej investícií do zvyšovania kvality produkcie a investícií s vysokou pridanou hodnotou (automatizácia, robotizácia). V záujme zachovania konkurencieschopnosti slovenských spoločností a v rámci podpory konceptu Priemysel 4.0 je potrebné, aby sa v podnikoch zachytili svetové trendy inteligentnej automatizácie. Odporúčame napríklad, aby sa výdavky podnikov do inteligentného priemyslu na Slovensku (stroje na báze internetu vecí, umelá inteligencia, 3D tlač, machine learning, prediktívna analytika a pod.) mohli uplatniť ako daňové výdavky vo výške napr. 200 % a odpočítať z daňového základu podobne ako výdavky na výskum a vývoj upravené v § 30c ZDP (tzv. superodpočet).

Zamestnanecké akciové plány: Posunutie zdanenia príjmu zo zamestnaneckých akcií a opcií na skutočnú realizáciu príjmu (predaj, inkasovanie dividend a pod.) pre všetky typy spoločností. Zamestnanecké akciové plány zvyšujú zainteresovanosť kľúčových manažérov a zamestnancov do inovácií a zároveň sú viac motivujúce ako fixný plat; súčasne ide o výhodnú možnosť z hľadiska cash flow spoločnosti. Zjednodušenie kvalifikácie zahraničných príjmov: Jednotne daňové zaobchádzanie so zahraničnými príjmami podľa ich kvalifikácie v štáte zdroja (pri zachovaní zásad BEPS a pravidiel EÚ), najmä pri príjmoch z investičných fondov, trustov, partnerstiev a obdobných transparentných či netransparentných štruktúr.

V súčasnosti narážame na interpretačné rozpory (napr. či ide o dividendy, úroky alebo iný príjem), čo vedie k daňovej neistote a zhoršuje investičné prostredie na Slovensku. Jasná a predvídateľná kvalifikácia znižuje riziko nesprávnej aplikácie zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia, eliminuje situácie nesúladu (mismatch) a podporuje príchod zahraničného kapitálu.

ZREÁLNIENIE DAŇOVEJ AMORTIZÁCIE MAJETKU

Hmotný majetok: Súčasné tabuľky daňových odpisov majetku nezohľadňujú reálnu ekonomickú životnosť (napr. počítače, ktoré sa odpisujú 4 roky, pričom reálne nevydržia viac než 2 roky; administratívne budovy, ktoré sa v súčasnosti odpisujú 40 rokov, pričom viaceré členské štáty EÚ uplatňujú kratšiu dobu odpisovania). Podporovať by sa touto cestou mali preferované oblasti, akými sú Priemysel 4.0, digitalizácia a zelená ekonomika.

Pohľadávky: Ak firma predá tovar alebo službu, výnos z predaja je jednorazovo v plnej výške zdaniiteľný, aj keď zákazník za tovar alebo službu vôbec nezaplatí. Firma dostane pohľadávku do nákladov cez opravné položky, ale trvá to 3 roky. Viaceré krajiny (napr. Nemecko) majú koncept, kde tvorba účtovnej opravnej položky je v plnej výške daňovo uznateľný náklad.

EFEKTÍVNEJŠÍ REŽIM ZÁPOČTU ZISKOV A STRÁT A ZATRAKTÍVNIENIE DAŇOVÉHO PROSTREDIA

Loss carry back (prenos daňovej straty do minulosti): Tento koncept má viacero krajín a uplatňuje ho aj Česká republika. Zavedenie tohto mechanizmu by umožnilo daňovníkom odpočítať daňovú stratu od ziskov zdanených v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach, čím by vznikol preplatok na dani s pozitívnym vplyvom na cash flow.

Loss carry forward (prenos daňovej straty do budúcnosti): Zlepšenie režimu prenosu daňovej straty do budúcnosti v porovnaní s EÚ — predĺženie maximálnej lehoty prenosu, zjednodušené pravidlá na uplatnenie odpočtu daňových strát a zvýšenie maximálneho ročného odpočtu v pomere k základu dane.

Skupinové zdaňovanie: Vyskytuje sa v dvoch hlavných modeloch: zápočet ziskov a strát medzi podnikmi v skupine, prípadne úplná eliminácia transakcií medzi podnikmi v skupine. Vysoko aktuálne je napríklad pre rodinné firmy. Tento koncept v súčasnosti aplikuje viac ako dve tretiny štátov EÚ; zo susedných krajín V4 podobný koncept aplikuje napr. Poľsko a Maďarsko.

ZJEDNODUŠENIE ZÁKLADU DANE Z PRÍJMOV

Zrušenie podmienky zaplataenia pre účely daňovej uznateľnosti nákladov: Podmienka zaplataenia predstavuje výnimku zo všeobecného testu daňovej uznateľnosti nákladov, ktorá obsahuje nie celkom jasné definície jednotlivých nákladových kategórií. Táto nejasnosť znižuje právnu istotu daňovníkov a zvyšuje administratívnu záťaž spojenú s preukazovaním splnenia podmienky. Pritom nejde o úplné vylúčenie uznateľnosti dotknutých nákladov, ale len o odkladnú podmienku — náklad sa stáva daňovo uznateľným až momentom jeho zaplataenia. Zo strednedobého hľadiska preto zrušenie tejto podmienky nemôže mať významný vplyv na celkový výber dane, keďže náklad by bol uznaný v každom prípade, len v inom zdaňovacom období. Odstránenie tejto výnimky by zjednodušilo pravidlá daňovej uznateľnosti, zvýšilo predvídateľnosť a znížilo administratívne náklady na strane daňovníkov aj správcu dane.

Zjednotenie pravidiel o obmedzení úrokových nákladov („thin cap rules“) - § 17k a § 21a ZDP: Implementácia pravidla o obmedzení úrokov je v SR nastavená príliš prísne. Podľa platnej právnej úpravy platí, že v prípade ak je spoločnosť (ktorá eviduje náklady na úroky vo výške viac ako 3 mil. eur) strate, tak všetky tieto úroky sú automaticky daňovo neuznateľné. Naopak, v Českej republike (ale aj v iných štátoch) je možnosť uplatniť náklady na úroky do 3 mil. eur aj v situácii keď je spoločnosť stratová.

ZMENY V OBLASTI DPH

Umožnenie odpočítania DPH pre subjekty podliehajúce DPH refundácii: Odstránenie znevýhodnenia pri odpočítaní DPH z nákupov na Slovensku u nezaložených zdaniteľných osôb — subjektov, ktoré spĺňajú podmienky DPH refundácie podľa európskej smernice. Subjekty by mali mať možnosť, v prípade že sú slovenskými platiteľmi a splnia hmotnoprávne podmienky na odpočítanie dane, rozhodnúť sa

využiť bežné DPH priznanie alebo európsku DPH refundáciu. Momentálne im zákon nedovoľuje využiť slovenské DPH priznanie, ak majú nárok na DPH refundáciu, čo vedie k dlhšiemu zadržiavaniu refundovanej DPH (až o niekoľko mesiacov) a väčšej administratíve na strane platiteľa.

Zverejnenie očakávaní a kritérií pre identifikáciu DPH podvodov: Finančná správa by mala zverejniť kritériá, ktoré odporúča sledovať pri preverovaní dodávateľov, najmä v rámci prevencie pred účasťou v podvodných reťazcoch s DPH. (Ako napr. čo má platiteľ preverovať, čo sú podozrivé praktiky, čomu sa má platiteľ vyhnúť, a zverejniť zoznam preverení, ktoré by mal platiteľ uskutočniť na to, aby sa jeho konanie považovalo za dostatočne obozretné.) Takýto zoznam by sa mal zverejniť ako demonštratívny výpočet, nie ako vyčerpávajúci zoznam podmienok (po vzore usmernenia nemeckého ministerstva financií alebo webstránky poľskej finančnej správy).

Zjednodušenie daňových implikácií spojených s používaním motorových vozidiel: Zjednotiť a sprehľadniť pravidlá preukazovania nákladov súvisiacich s motorovými vozidlami na účely dane z príjmov (fyzických aj právnických osôb) a DPH. Súčasné predpisy obsahujú rozdielne, často protichodné pravidlá, čo zbytočne zvyšuje administratívu a znižuje právnu istotu.

TRANSFEROVÉ OCEŇOVANIE

Zjednodušený mechanizmus koncoročnej kompenzačnej úpravy: Zavedenie možnosti koncoročných kompenzačných úprav ziskovosti závislých osôb s limitovaným funkčným a rizikovým profilom, u ktorých sa predpokladá štandardná, ale nízka ziskovosť každý rok. Aktuálne Finančná správa SR a MF SR (aj z dôvodu legislatívnej úpravy, ktorá v prípade transferových cien uplatňuje čisto transakčný prístup) vyžadujú tieto úpravy len na základe podkladovej transakcie (napr. licenčný poplatok, manažérska služba), čo komplikuje regulovanie ziskovosti takýchto subjektov na Slovensku a zvyšuje administratívu. Zavedením možnosti upraviť ziskovosť (smerom hore alebo dole) aj bez podkladovej transakcie by sa administratívne zjednodušilo transferové nastavenie týchto subjektov a podnikanie nadnárodných skupín.

Koncept primeranej starostlivosti pri transferovom oceňovaní a redukcia sankcií: Zavedenie konceptu primeranej starostlivosti

pre transferové oceňovanie, ktorý motivuje daňovníkov k riadnej príprave a dokumentácii a zároveň znižuje riziko neprimeraných sankcií v prípadoch odborného nesúladu názorov so správcom dane. Návrh zapadá do širšieho cieľa prehodnotiť sankčný systém tak, aby bol stupňovaný a primeraný povahe porušenia. Ak daňovník (i) využil pri nastavení ceny a príprave dokumentácie transferového oceňovania kvalifikovaného profesionálneho poradcu a (ii) má dokumentáciu v úplnom rozsahu podľa usmernenia MF SR, pričom zistenia správcu dane predstavujú odborný nesúlad a nie vedomé zanedbanie či zneužitie, sankcia za prípadné vyrubenie dane by sa mohla obmedziť na úroveň 1-násobku sadzby ECB alebo 3 % p. a., podľa toho, čo je pre daňovníka priaznivejšie. Očakávanými dopadmi sú vyššia miera dobrovoľného plnenia povinností a lepšia kvalita dokumentácie, zníženie dĺžky a nákladov sporov a zlepšenie daňovej disciplíny bez potreby plošného sprísňovania sankcií. Dalším cieľom by malo byť zníženie administratívnej záťaže v prípade transakcií s tuzemskými prepojenými osobami (zväčša neutrálny vplyv na štátny rozpočet) – zníženie dokumentačných povinností, nastavenie vyššej materiality transakcií, od ktorých je potrebné dokumentovať transakcie a pod.

Úplné zrušenie alebo zásadné zníženie poplatkov za žiadosť o odsúhlasenie metódy ocenenia podľa § 18 ods. 4 zákona o dani z príjmov: Odstrániť poplatkovú bariéru pri preventívnom nástroji, ktorým je žiadosť o odsúhlasenie metódy ocenenia. Už samotné podanie žiadosti je pre daňovníka finančne náročné, keďže vyžaduje prípravu úplnej dokumentácie transferového oceňovania podľa usmernenia MF SR, odborné analýzy a rozsiahle negociácie s finančnou správou. Zrušenie alebo výrazné zníženie poplatkov motivuje k transparentnosti a spolupráci so správcom dane. Zachované by mali byť kvalitatívne požiadavky na obsah žiadosti a lehoty pre rozhodovanie. Očakávanými dopadmi sú vyšší počet preventívnych žiadostí namiesto ex post sporov, skoré zladenie očakávaní medzi daňovníkom a správcom dane a zníženie počtu daňových kontrol. Štátu sa náklady vrátia vo forme spolupracujúcich a transparentných daňovníkov a efektívnejšieho cielenia zostávajúcej kontrolnej kapacity. Opatrenie môže vyslať pozitívny signál právnej istoty novým investorom, prevažne dcérskym spoločnostiam zahraničných investorov, ktorí uskutočňujú prevažne kontrolované transakcie a hľadajú predvídateľný režim transferového oceňovania.

Odpustenie sankcie pri kontrole po žiadosti o odsúhlasenie metódy ocenenia podľa § 18a ods. 3 zákona o dani z príjmov: V súčasnosti, ak daňovník požiadal správcu dane o vydanie rozhodnutia o odsúhlasení použitia metódy ocenenia a správca dane začne daňovú kontrolu, pretože nesúhlasí s transferovým nastavením, a po daňovej kontrole vyrubí daň alebo rozdiel dane, správca dane uloží daňovníkovi pokutu vo výške 1-násobku sadzby ECB alebo 3 % p. a. Navrhujeme doplniť možnosť podať dodatočné daňové priznanie (pred alebo do 15 dní po začatí daňovej kontroly) a doplatenie dane bez sankcie, a zároveň predĺženie lehoty na takúto dobrovoľnú nápravu počas celej lehoty na vyrubenie dane. Tento režim podporí proaktívny a transparentný dialóg medzi daňovníkom a správcom dane a umožní rýchlu nápravu transferového nastavenia bez potreby zdĺhavých daňových kontrol, čo môže mať pozitívny dopad na štátny rozpočet už len vďaka skorým dobrovoľným úpravám. Očakávanými dopadmi sú vyšší podiel dobrovoľných korekcií (doplatenie dane bez sankcie), úspora na kontrolách alebo zefektívnenie

OPATRENIA NA VYČISTENIE PODNIKATEĽSKÉHO PROSTREDIA

Úzka súčinnosť finančnej správy a obchodného registra: Posilniť spoluprácu finančnej správy s obchodnými registrami prostredníctvom konania o výmaze obchodnej spoločnosti na podnet správcu dane, prípadne zväziť inštitút poznámky v obchodnom registri, kde sa indikuje daňová nespoľahlivosť podnikateľského subjektu. Tento postup by sa uplatnil voči podnikateľským subjektom, ktoré napr. opakovane neplnia daňové povinnosti a nepodávajú daňové priznania. O výmaze rozhodne registrový súd po riadnom procesnom postupe, v rámci ktorého bude zachovaná ochrana práv daňovníkov, ako aj ich veriteľov či iných osôb.

Prehodnotenie sankčného systému: Sankčný režim má byť stupňovaný podľa závažnosti správneho deliktu, opakovanosti a dĺžky porušenia s cieľom postihovať a zabrániť existencii podnikateľských subjektov, ktoré dlhodobo narúšajú férové podnikateľské prostredie a daňový systém.

Znovuzavedenie profesijného tajomstva daňových poradcov vo vzťahu k oznamovaniu podľa DAC6: Návrh smeruje k výslovnému uznaniu povinnosti mlčanlivosti

daňových poradcov (v rozsahu povolenom právom EU) pri oznamovaní cezhraničných opatrení podľa DAC6, s jasným rozhraním medzi povinnosťou mlčanlivosti a sekundárnym oznamovaním zo strany daňovníka alebo iných sprostredkovateľov. Profesionálne tajomstvo je kľúčové pre kvalitu poradenstva a pre to, aby klienti otvorene komunikovali riziká a fakty; zároveň smernica DAC6 umožňuje členským štátom uplatniť výnimky na základe profesijnej mlčanlivosti.

PREVENTÍVNE A MOTIVUJÚCE OPATRENIA

Revízia inštitútu indexu daňovej spoľahlivosti: Prijatie atraktívnejších benefitov pre spoľahlivé daňové subjekty naprieč štátnou správou by mali viesť k vyššiemu hodnoteniu daňovej spoľahlivosti, keďže ide o subjekty s nižším rizikom pochybenia.

Spolupráca s vysokými školami a akademickou obcou: Vytváranie partnerstiev s univerzitami a ekonomickými fakultami na výskum daňového správania, efektivity výberu daní a prevencie daňových únikov; zapájanie študentov do praktických projektov a stáží v prostredí Finančnej správy SR; podporovanie výskumných a vzdelávacích programov zameraných na daňovú gramotnosť, etiku v podnikaní a moderné daňové technológie.